

Andra roten, tomt 6

Kvarteret Herrnhutaren

Tolfte roten 1637–1657v

Nordvästra hörnet mellan Vallgatan och Östra Hamnen

Sjätte roten 1657h–70

Östra Hamngatan 45, Vallgatan 42

Slottsfogden och fortifikationskassören Olof Törnebom

År 1674 klagade handelsmannen Matthis Assmundsson (se 2.7 och 2.8) över (EII:4) att han kände sig kringränd på grund av att kassören Olof Törnebohm av fordom krigsrådet *sal Johan Wernskiölds arvingar* hade tillhandlat sig en tomtplats (2.6), vettande åt Gamle Port, belägen öster emot Matthis egen tvärtomt. Det talas i sammanhanget om *herr Petreii tomt* (som *Nils Börgesson* hade ägt) och *Jöran Erikssons tomt*. Den senare klagade den 28.5.1681 över att borgmästaren (i Varberg) Olof Törnebohm hade tagit av honom hans lilla tomtplats. I augusti samma år vittnades om att *Nils Nilsson* för Hans Vogt hade berättat, att han hade levererat tobak till kassör Törnebohm, som ”bodde i hörnehuset wid Gamble Port öfwer hambnen”. I november samma år talas om olaga handel, som *Lars Jacobsson i Falköping* hade bedrivit med Olof Törnebom.

Olof Törnebom var enligt Gbg RR 12.5.1671 svärson till *Ingeborg Larsdotter*, änka efter *kamreren Jonas Berg*. I oktober samma år hade han enligt resolutionsboken supplicerat om inkvartering. Där om ”ville Rätten med dhe flere af Rådhet, nu frånvarande öfwerlägga”.

När *handelsmannen Bengt Malmborgs* sterbhus den 22.3.1699 krävde sal. Törnebohms arvingar, förklarade dessa, att de ingenting hade ärvt efter sina sal. föräldrar, varken i löst eller fast, annat än gäld och skuld.

Denna gård 2.6 vid Gamle Port hade Olaus Törnebom redan den 3.11.1681 sålt för 1 500 d smt till

tobaksinspektören Sven de Blom,

som samma dag betalade huseköpspenning 30 daler.

På grund av dom mellan Nils Nilssons dödehus och borgmästaren i Varberg Olof Törnebom fick rådmann *Anders Henriksson* 5.1.1682 arrest hos Sven de Blom på köpeskillingen (en *Nils Nilssons hustru Annika Olufsdotter* stämdes av tobaksinsp. Sven de Blom 18.8.1680).

Antingen var Sven de Blom son till en tidigare tobaksinspektör på orten eller också hade han en son med samma namn. Det anfördes nämligen i resolutionsboken den 19.1.1671 följande ”Emedan såsom tobaksinspektör här på orten hafwer sig för Herr Gouverneurens Vicarium här sammastädes besvärat såsom skulle honom uti inkquisitionen efter Toback hoos stadens borgerskap Magistratens assistance fehla. Alltså är Magistraten förorsakat worden att efterfråga med hwad sanning han här uti skulle fara. Låtandes bemälte Inspektörens Sohn Sven de Blom för sig inkomma och uti sin faders angelägenhet tala etc.”

År 1690 klagade den i Kalmar bosatte *Hans Leyondahl* över sin f.d. svåger inspektören inspektor Sven de Blom, som förut varit gift med Leyondahls avlidna syster *Elisabeth Mörck*. Sven de

Blom var nu omgift med *syndicus Lundenii änka Karin Schieder*, vilken enligt Hans Leyondahl var en hård styvmor för hans båda systerbarn.

Liksom Olaus Törnebohm hade Sven de Blom dåliga affärer och omkring 1691 frändömdes han huset till sina fordringsägare *Hans Vogt och Daniel Crocat*. Först sålde de huset till *Collin Crocat*, som trots protester kvarbodde där fast han inte kunde betala köpeskillingen. Den 16.2.1693 begärde avlidne syndici Lundenii dotter *Margareta Lundén* (omtalad som *fänrik Petter Ekeréns käresta*), att hon skulle utfå sitt fädernesarv 500 rdr ur den gård, som Collin Crocat hade köpt. Hans Vogt och Daniel Crocat sålde nu i stället gården till

handlanden Abraham Bruhn

När denne lät uppbjuda gården den 19.11.1694 sades den vara belägen i Gamle Port på hörnet mellan handlanden Matthias Assmundsson i norr och Jöran Eriksson i väster.

Abraham Bruhn (död 20.12.1740) var son till kapten Abraham Larsson vid Södermanlands infanteri, som hade varit kommandant på Dalarö skans och följt Gustav II Adolf och Karl X Gustav i fält. Abraham Bruhn omtalas i Göteborgs RR den 18.5.1682 som *Henrik Arfwidssons* tjänare och i Göteborgs RR den 8.6.1682 som *rådman Henrik Eilking*s ombudsman. Han fick burskap i Göteborg 12.9.1688 som handlande.

Den 31.3.1699 uppvisades i rätten handelsmannen Abraham Bruhns obligation för ett lån i banken på 800 d smt. Han pantsatte hus och gård vid Konungsporten belägen mellan Matthis Assmundssons gård å norra och sal rådman Peder Haraldssons tomt å västra sidan.

Abraham Bruhn hade 1710 åtagit sig västra hamnens uppgrävande men saknade penningar att genomföra uppdraget. Även staden saknade medel enligt stadskassören (EIIa:22, 9.6.1710).

Den 12.11.1711 blev Abraham Bruhn rådman efter *Herman Gieseke* ”såsom den där är en god köpman samt väl förestått åldermansämbetet (för Handelsgillet) och kaptenstjänsten vid borgerskapets kår”.

Abraham Bruhn gifte sig 1686 med *Anna Juliana Gordon*, född 1670 som dotter till en överste av skotsk adel, som genom reduktionen fråntogs sin ringa egendom Det uppges 10.7.1699 (EIIa:15) att Abraham Bruhns svärföräldrar på grund av sin fattigdom och sjukdom fått tillåtelse att idka någon bryggning i staden. ”Av kristligt uppsåt” hade Abraham Bruhn tagit svärföräldrarna till sig. *Överstinnan (Anna Margareta) Gordon* gravsattes i emellertid Christine 15.1.1676. (Var svärfadern den välborne herr *Magnus G*, som begravdes 12.12.1704? *Fänrik Magnus Gabriel Gordon* omtalas 4.12.1665 som huvudagerande vid bråk hos Torkel skraddare: även hans bror *Willem Gordon* omtalas. Det omtalas i Göteborgs mag. resolutionsbok 14.2.1670 att välborne Magnus Gordon och hustru *Anna Simonsdotter* ”uti kyrkoherden Mag Jonae Torini namn dichtet en falsk attest hoos fremmande Presterskap och dem der med persvaderat att låta sig till ächtenskap sammanviga”. I ett magistratsbrev den 4.12.1670 (Ba:2, 4.3.1670) omtalas att vigseln skett ”på ett avsides rum i Danmark. Gordon bodde nu på landet och lydte inte under magistratens jurisdiktion”.)

Abraham Bruhn var redan 5.5.1739 sängliggande sjuk och synes ej mer ha bevistat magistratens sessioner. Bouppteckning efter honom företogs 11.6.1750. Sonen *Abraham* (född 1693, död 1739) var sekreterare i kanslikollegiet och adlades *Brunckrona*.

I bouppteckningen efter Anna Juliana Gordon 8.2.1759 upptogs boets behållning till 8 842 d smt. Arvingarna (mågarna *borgmästaren O. Westman. Johan Thornton, notarie Daniel Sirenius* och

framlidne *sekr Abraham Bruncronas* arvingar) sålde på auktion den 28.6.1759 ”hus och gård vid Kungsporten i hörnet intill Vall- och Östra Hamngatorna med tapeter såväl uti en sahl som ock ett Contoir i undervåningen som ock uti en sahl och en kammar i öfra våningen i hörnet jämte all annan åbyggnad och nagelfast inrede samt en i brygghuset inmurad bryggkittel” för 9 220 d smt till

handelsmannen Petter Ahlström

(död 30.10.1765). I bouppteckningen efter Ahlström värderades huset till hela 14 000 d smt. Ahlströms änka *Elisabeth Brandel* gifte den 7.11.1769 om sig med

handelsmannen Johan Gradman

som efter flera års tjänst hos handlande i Karlshamn och Karlskrona i elva år hade arbetat hos *Christian Arfwidsson*, innan han fick burskap 10.6.1768. Johan Gradman och hans hustru sålde den 9.9.1784 för 5 333 rdr 16 skill. gården (belägen mellan jungfru Anna Elisabeth Wetterlings gårdar på ömse sidor) till

handelsmännen Anders Wennerström och Fredrik Bergman.

I fortsättningen omtalas i tomtöreslängderna endast Anders Wennerström som ägare: som hyresgäster hade han 1785 *Johan Gradman* och *Wilhelm Hoftaeller*. Anders Wennerström, som erhållit burskap 21.5.1784, avled 18.2.1810. Han ägde då grundmurat stenhus med tomt nr 6 i andra roten vid Vallgatshörnet, värt 12 000 rdr banco. Hans hustru *Anna Catharina Fontén* levde 1825.